

ĐỀ THI VÀO 6 MÔN TIẾNG VIỆT – ĐỀ 5

BÀI 01 (3,5 điểm)

1/ Các từ ngữ được in đậm trong mỗi nhóm dưới đây có đặc điểm chung gì?

- a) **mệnh mông, lộp độp, mềm mại, rào rào**:.....
- b) **nhi đồng, trẻ em, thiếu nhi, con trẻ**:.....
- c) **cánh** bướm, **cánh** chim, **cánh** diều, **cánh** quạt:
- d) **đồng** nội, **đồng** hành, **đồng** tiền, trống **đồng**:

2/ Thuyên ta chầm chầm vào

*Ba Bể Núi dựng cheo leo, hồ lặng im
Lá rừng với gió ngân se se
Họa tiếng lòng ta với tiếng chim.*

(Theo Hoàng Trung Thông)

Danh từ:.....

Động từ:.....

Đại từ:.....

Tính từ:.....

Quan hệ từ:.....

b/ Từ họa trong câu thơ Họa tiếng lòng ta với tiếng chim có nghĩa là gì?

BÀI 02 (4 điểm)

Tôi có một người bạn đồng hành quý báu từ ngày tôi là một đứa bé 11 tuổi. Đó là chiếc áo sơ mi vải Tô Châu, dày mịn, màu cỏ úa.

Chiếc áo sờn vải của ba dưới bàn tay vén khéo của mẹ đã trở thành cái áo Xanh Xanh, trông rất oách của tôi.

[...] Mặc áo vào, tôi có cảm giác như vòng tay ba mạnh mẽ và yêu thương đang ôm lấy tôi, tôi như được dựa vào lồng ngực ấm áp của ba...

[...] Ba đã hi sinh trong một lần đi tuần tra biên giới, chưa kịp thấy tôi chững chạc như một anh lính tí hon trong cái áo mẹ chữa lại từ chiếc quần âu phục cũ của ba.

(Theo Phạm Lê Hải Châu)

1/ Ghi lại các từ láy có trong phần văn bản trên

.....

2/ Chỉ ra phép liên kết câu có trong hai câu đầu của văn bản trên:

.....

3/ Chủ ngữ trong câu Đó là chiếc áo sơ mi vải Tô Châu, dày mịn, màu cỏ úa.

Là:.....

4/ Theo em, dấu ba chấm (...) nằm ở cuối câu Mặc áo vào, tôi có cảm giác như vòng tay ba mạnh mẽ và yêu thương đang ôm lấy tôi, tôi như được dựa vào lồng ngực ấm áp của ba... thể hiện tình cảm của nhân vật tôi như thế nào?

.....

.....

.....

BÀI 03 (3 điểm)

*... Đi qua thời ấu thơ
Bao điều bay đi mất
Chỉ còn trong đời thật
Tiếng người nói với con*

*Hạnh phúc khó khăn hơn
Mọi điều con đã thấy
Nhưng là con giành lấy
Từ hai bàn tay con.*

(Theo Vũ Đình Mạnh)

1/ Giải nghĩa từ bay trong đoạn thơ trên và cho biết từ này mang nghĩa gốc hay nghĩa chuyển?

.....

.....

.....

2/ Đoạn thơ trên là lời tâm sự của ai với người con? Em hiểu như thế nào về ý thơ Hạnh phúc khó khăn hơn?

.....
.....
.....

BÀI 04 (4.5 điểm)

Tôi yêu truyện cổ nước tôi

Vừa nhân hậu lại tuyệt vời sâu xa

Thương người rồi mới thương ta

Yêu nhau dù mấy cách xa cũng tìm

Ở hiền thì lại gặp hiền

Người ngay thì được phật, tiên độ trì.

[...] Đòi cha ông với đời tôi

Như con sông với chân trời đã xa

Chỉ còn truyện cổ thiết tha

Cho tôi nhận mặt ông cha của mình.

[...] Tôi nghe truyện cổ thâm thì

Lời ông cha dạy cũng vì đời sau.

1/ Những đoạn thơ trên nằm trong bài thơ.....
của tác giả

2/ Bài thơ trên gợi cho em nhớ tới những truyện cổ Việt Nam nào?

.....
.....
.....

3/ Câu thơ Ở hiền thì lại gặp hiền gợi cho em nghĩ tới câu tục ngữ nào?

.....
.....
.....

4/ Từ những đoạn thơ trên, em hãy viết một đoạn văn diễn tả cảm nhận về bài thơ và ý nghĩa của việc đọc truyện cổ nước mình.

Đáp án Đề thi vào lớp 6 môn Tiếng Việt Đề 5

Bài 1. (3.5 điểm)

1. Các từ ngữ được in đậm trong mỗi nhóm dưới đây có đặc điểm chung: (1 điểm)

a. mênh mông, lộp độp, mềm mại, rào rào – Từ láy (0.25 đ)

b. nhi đồng, trẻ em, thiếu nhi, con trẻ – Từ ghép đồng nghĩa (0.25 đ)

c. cánh buồm, cánh chim, cánh diều, cánh quạt – Từ nhiều. nghĩa (0.25 đ)

d. đồng nội, đồng hành, đồng tiền, trống đồng – Từ đồng âm (0.25 đ)

2. a. Phân loại các từ có trong đoạn thơ: (2 điểm)

Danh từ: thuyền, Ba Bể, núi, hồ, lá rừng, gió, tiếng lòng, tiếng chim (0.5 đ)

(4 từ đúng được 0.25 đ)

Động từ: vào, dựng, ngân, họa (0.5 đ)

(2 từ đúng được 0.25 đ)

Tính từ: chậm chạp, cheo leo, lặng im, se sẽ (0.5 đ)

(2 từ đúng được 0.25 đ)

Đại từ: ta (0.25 đ)

Quan hệ từ: với (0.25 đ)

b. Từ họa trong câu thơ Họa tiếng lòng ta với tiếng chim có nghĩa là hòa chung (hòa vào) một nhịp, hưởng ứng. (0.5 điểm)

Bài 2. (4 điểm)

1. Các từ láy có trong văn bản: xinh xinh, mạnh mẽ, âm áp, chững chạc (1 điểm)

(1 từ đúng được 0.25 đ)

2. Các phép liên kết câu có trong hai câu đầu của văn bản: phép thế. (0.5 điểm)

3. Chủ ngữ trong câu “Đó là chiếc áo sơ mi vải Tô Châu, dày mịn, màu cỏ úa.” là: Đó (0.5 điểm)

4. Gợi ý trả lời: (2 điểm)

Trong câu văn Mặc áo vào, tôi có cảm giác như vòng tay ba mạnh mẽ và yêu thương đang ôm lấy tôi, tôi như được dựa vào lòng ngực âm áp của ba..., đầu ba chăm thể hiện:

- Tình cảm yêu thương của cha dành cho con và nỗi xúc động nghẹn ngào của con không thể diễn đạt hết bằng lời. (1 điểm – nếu học sinh trả lời thành hai ý riêng, mỗi ý cho 0.5 điểm)
- Hơi ấm từ chiếc áo và lồng ngực ấm áp của ba như truyền sang cho con mãi mãi. (0.5 đ)
- Hình ảnh người cha mạnh mẽ luôn là niềm tự hào in đậm trong trái tim của người con. (0.5 đ)

Bài 3. (3 điểm)

1. Giải nghĩa từ bay: đi qua/ trôi qua/ biến mất / lùi dần vào quá khứ. (0.5 đ)

Từ bay trong đoạn thơ mang nghĩa chuyển. (0.5 đ)

2. Gợi ý trả lời: (2 điểm)

– Đoạn thơ là lời tâm sự của người cha đối với con. (0.5 đ)

– Ý thơ Hạnh phúc khó khăn hơn học sinh có thể hiểu:

+ Thời ấu thơ, trẻ em được sống trong thế giới thần tiên đẹp đẽ... trong sự yêu thương bao bọc của mọi người. (0.5 đ)

+ Đi qua thời ấu thơ, cuộc sống đời thực có nhiều thử thách, hạnh phúc có được phải do chính hai bàn tay con tạo dựng nên (lao động, ý chí, nghị lực, niềm tin.) (1 đ – nếu học sinh trả lời thành hai ý riêng, mỗi ý cho 0.5 đ)

* Khuyến khích những học sinh có ý thức phát hiện những đặc điểm nghệ thuật của văn bản.

Bài 4. (4.5 điểm)

1. Bài thơ Truyền cổ nước mình (0.25 đ)

Tác giả Lâm Thị Mỹ Dạ (0.25 đ)

2. Bài thơ trên gợi cho em nhớ tới những truyện cổ Việt Nam: Tấm Cám, Đẽo cày giữa đường, Cây khế,... (Học sinh tìm đúng 01 truyện được 0.25 đ/ tối đa được 0.5 đ cho 02 truyện)

3. Câu tục ngữ: Ở hiền gặp lành. (0.5 đ)

4. Gợi ý trả lời: (3 điểm)

- Học sinh cảm nhận được niềm tự hào của tác giả về kho tàng truyện cổ Việt Nam. (0.5 đ)
- Học sinh cảm nhận được những bài học ý nghĩa từ truyện cổ: phẩm chất tốt đẹp, lời răn dạy quý báu của cha ông truyền cho đời sau. (1 đ – nếu học sinh trả lời thành hai ý riêng, mỗi ý cho 0.5 đ)
- Việc đọc truyện cổ có ý nghĩa: giúp cho người đọc hình dung được cuộc sống của cha ông ngày xưa (0.5 đ), hiểu và làm theo lời khuyên dạy quý báu của cha ông. (0.5 đ)

* Hình thức yêu cầu: (0.5 đ)

- Đoạn văn bám sát yêu cầu của đề bài, không mắc lỗi chính tả, ngữ pháp, diễn đạt lưu loát, trôi chảy.
- Học sinh có ý thức phát hiện những đặc điểm nghệ thuật của văn bản (thể thơ, giọng điệu, biện pháp nghệ thuật...)